

Kulturdepartementet

Oslo, 30. november 2020

Strategi for folkemusikk og folkedans

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) vil med dette gi innspill til Strategi for folkemusikk og folkedans. Vofo er interesseorganisasjonen til de 14 offentlige godkjente studieforbundene i Norge. Studieforbundene er utdanningsinstituttet til frivillig og ideell sektor, og bidrar til organisert opplæring i og gjennom over 500 frivillige medlemsorganisasjoner.

Vofo vil i dette innspillet fokusere på kulturfrivilligheten og studieforbundenes rolle i folkemusikken og folkedansen, og de mulighetene som ligger i en bevisst satsning på disse. Strategien bør ha en ambisjon om å tilrettelegge for at flere deltar som aktive utøvere av folkemusikk og folkedans, et systematisk og kvalitetsbevisst forhold til opplæring og en strategi på hvordan man kan bruke studieforbundene for å oppnå dette.

Voksenopplæringsforbundets innspill:

- Styrk tilskuddet til studieforbund
- Bruk potensialet som ligger i studieforbundene
- Det offentlige må stille egnede lokaler til disposisjon
- Bygging av nye kulturhus må ta hensyn til kulturfrivillighetens behov
- Stimulerer til mer samarbeid mellom studieforbund og høyere utdanningsinstitusjoner

Levende folkemusikk og folkedans i det frivillige kulturlivet

Levende folkemusikk og folkedans skjer i stor grad gjennom det frivillige kulturlivets organisasjoner. Vår immaterielle kulturarv lever fordi noen har kunnskap om å utøve den, og at det er opplæring og aktivitet i de mange lokale lag og foreningene.

Studieforbundene arrangerer årlige mange hundre kurs i folkedans og i folkemusikk. Mange av disse kursene gjennomføres i de lokale lagene til blant annet Noregs ungdomslag og FolkOrg. Denne kursvirksomheten har stor betydning for kunnskapsoverføringen og rekrutteringen til feltet, og er i tillegg en stor oppdragsgiver for profesjonelle utøvere og instruktører.

Studieforbundenes rolle

Opplæring og kunnskapsdeling er en forutsetning for en levende folkemusikk og folkedansstradisjon i Norge. Den norske kulturarven videreføres gjennom opplæring og formidling av kunnskap. Studieforbundene spiller en sentral rolle i dette arbeidet. Gjennom studieforbundene får de frivillige folkemusikk og folkedansorganisasjonene tilskudd til kursvirksomhet, kvalitetssikring av studieplaner og et aktivt kompetansemiljø som motiverer dem til utadrettet. Vi mener det er et stort potensial til at folkemusikk og folkedans øker både i antall kurs og antall deltagere. For å gjøre dette trenger de lokale lag og foreningene forutsigbare og ubyråkratiske tilskuddsmidler, vi vet at dette også er et ønske fra feltet.

Tilskuddet til studieforbund er en enkel og forutsigbar ordning som folkemusikk- og folkedansfrivilligheten kjenner godt. Den bidrar til å senke deltakerkostnadene slik at flere kan ta del i aktiviteten. Den enkleste måten å styrke frivillighetens bidrag til levende folkemusikk og folkedanstradisjoner over hele Norge vil derfor være å styrke tilskuddet til studieforbund.

Studieforbundene har også potensial til å bidra mer med sine nettverk og kompetanse på folkemusikk- og folkedansfeltet. De kan bidra med samordningsoppgaver og forvalte tilskuddsordninger som er rettet mot det frivillige folkemusikk og folkedansfeltet.

Lokaler

Det er store utfordringer for kulturfrivilligheten å få tilgang til egnede lokaler for utøvelse av dans og musikk. Organisasjoner som driver opplæringsvirksomhet etter voksenopplæringsloven, har krav på gratis bruk av offentlige undervisningslokaler. Men mange av disse av disse lokalene er lite egnet for å utøve eller drive opplæring i folkemusikk og folkedans. Vi mener derfor at kommuner og fylkeskommuner i stør grad bør stille egnede lokaler til disposisjon.

Ved byggingen av kommunale og fylkeskommunale kulturhus bør det tas hensyn til det frivillige kulturlivets behov. Dette vil bidra til å samordne ressursbruken mellom det offentlige og frivilligheten, og skape gode arenaer for utøvelse.

Studietilsynsforskriften og små verneverdige fag

Det var tidligere et godt samarbeid mellom universitet, høyskoler og eksterne fagmiljø, også innenfor små kulturfag. Innstramningen av studietilsynsforskriften med krav om at 50 % av undervisningen må skje av tilsatte ved universitetene har begrenset dette samarbeidet. Dette har medført at en nedgang i tilbudet innen folkemusikk og folkedans på høyere nivå. Eksempelvis har studiet «Norsk folkelig dans, 15 sp» i regi av Studieforbundet kultur og tradisjon, Noregs Ungdomslag, Rff-senteret og NTNU-Videre blitt avvirket. Denne avviklingen har vært et tap for både studenter, akademia og norsk kulturhistorie. Vofo mener derfor at departementet bør stimulere til samarbeid mellom studieforbund og høyere utdanningsinstitusjoner.

Med hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Rune Foshaug

Generalsekretær

Stian Juell

Assisterende generalsekretær